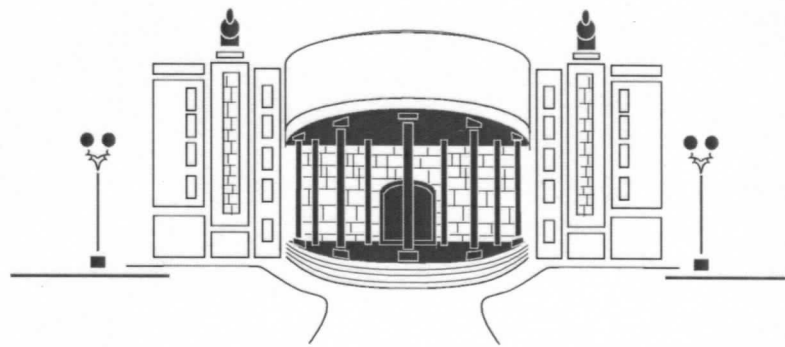

ISSN 2311-2409

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічна ОСВІТА: *теорія і практика*

Психологія
Педагогіка

Збірник
наукових праць

№ 24

Київ • 2015

Засновники:

Київський університет імені Бориса Грінченка

Збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка» включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з педагогіки (Бюлетень ВАК України № 11, 2009 р.) та психології (Бюлетень ВАК України № 7, 2010 р.).

Виходить двічі на рік.

Видається з грудня 2001 р.

Рекомендовано Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 8 від 25 червня 2015 р.)

Редакційна колегія:

Огнев'юк В.О., ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України (*головний редактор*); *Хоружа Л.Л.*, завідувач кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор (*заступник головного редактора*); *Безпалько О.В.*, директор Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор; *Беленька Г.В.*, заступник директора Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, доцент; *Лозова О.М.*, завідувач кафедри практичної психології Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, професор; *Малихін О.В.*, професор кафедри теорії та історії педагогіки Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор; *Мартиненко С.М.*, завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор; *Міляева В.Р.*, завідувач НДІ розвитку людини Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, доцент; *Олексюк О.М.*, завідувач кафедри теорії і методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор; *Петрунько О.В.*, професор кафедри практичної психології Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, професор; *Сергеєнкова О.П.*, завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, професор; *Терентьєва Н.О.*, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, доцент (*відповідальний секретар*); *Чернуха Н.М.*, професор кафедри теорії та історії педагогіки Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор; *Кевішас І.*, професор кафедри музики Вільнюського едукаційного університету, доктор педагогічних наук, професор (Литва); *Суходольська-Кулешова Л.В.*, головний спеціаліст Відділення філософії освіти і теоретичної педагогіки Російської академії освіти, доктор педагогічних наук, професор (Росія); *Огородська-Мазур Є.*, заступник декана факультету етнології та наук про освіту Сілезького університету в Катовіце, доктор хабілітований, професор (Польща); *Хольц К.*, професор спеціальної педагогіки та психології Гейдельберзького університету освіти, доктор наук, почесний професор Київського університету імені Бориса Грінченка (Німеччина).

Рецензенти:

Чернобровкін В.М., завідувач кафедри психології Луганського національного університету імені Т. Шевченка, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України; *Бібік Н.М.*, головний науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України; *Белєхова Л.І.*, професор кафедри англійської мови та методики її викладання Херсонського державного університету, доктор філологічних наук, професор.

Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка : зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка / редкол. : Огнев'юк В.О., Хоружа Л.Л. [та ін.]. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. — № 24. — 124 с.

ISSN 2311–2409

У збірнику наукових праць розглядаються актуальні проблеми сучасної педагогічної та психологічної науки в історичному, методологічному, методичному аспектах, підбиваються підсумки експериментальних педагогічних та психологічних досліджень.

УДК 37.01

ББК 74.0

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ІСТОРІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ

Н.О. Терентьєва

Проектування змісту навчальної дисципліни «Робота з архівними / історичними джерелами» 4

ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА

Н.В. Морзе, О.П. Буйницька

Як сформувати ІКТ-компетентність сучасного магістра 10

Н.В. Морзе, А.Б. Кочарян

Інформаційно-комунікаційна компетентність науково-педагогічних працівників університету. Історичний розвиток формування понятійного апарату 20

Л.Б. Паламарчук, С.М. Бабійчук

Геоінформаційна компетенція у дослідницькій діяльності старшокласників-членів Київської Малої академії наук учнівської молоді 32

І.І. Тригуб

Професійна компетентність експертів у галузі освіти . 38

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Г.В. Брюханова

Історична динаміка підвищення рівня професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну друкованої продукції 43

М.М. Галицька

Реалізація компетентнісного підходу у формуванні комунікативної культури майбутніх фахівців 49

Ю.В. Гришук

Компетентнісно орієнтована професійна підготовка майбутніх учителів у Республіці Польща 53

Т.Г. Діба

Компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівців фізичного виховання 58

Л.В. Козак

Компетентності майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології у сфері інноваційної професійної діяльності 68

О.М. Кузьменко

Розвиток комунікативної компетентності студентів завдяки навчанню у співпраці (co-operative learning) 73

О.В. Мартинчук

Зміст і структура професійних компетентностей майбутнього вчителя-логопеда 77

Т.М. Пляченко

Структура і зміст професійних компетентностей учителя музичного мистецтва 84

В.В. Прошкін

Аналіз реальної практики формування дослідницької компетентності майбутніх учителів 88

Н.В. Стаднік

Комунікативна компетентність майбутнього вчителя початкової школи: актуалізація проблеми 93

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ

Н.М. Громова

Формування мовної особистості під час інтерпретації та перекладу іншомовних текстів 98

В.Р. Міляєва

Компетентнісно зорієнтований підхід у вищій освіті як основа розвитку суб'єктності особистості майбутнього фахівця 103

РЕЗЮМЕ 110

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 120

ДО УВАГИ АВТОРІВ ПУБЛІКАЦІЙ! 121

ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ 121

I.I. Тригуб,

молодший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії освітології Київського університету імені Бориса Грінченка

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЕКСПЕРТІВ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Тригуб І.І.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЕКСПЕРТІВ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Автором статті наведено визначення понять: «компетентність», «професійна компетентність», «компетентнісний підхід у навчанні»; проаналізовано зарубіжну модель компетентності фахівця з питань розвитку системи освіти; згруповано компетентності фахівця з питань розвитку системи освіти; визначено загальні вимоги, що висуваються до професійної компетентності експерта у галузі освіти: особисті якості експерта, комунікативна компетентність, методологічна і методична грамотність, професійна підготовка експерта, практичний досвід.

Ключові слова: експерт у галузі освіти, компетентність, компетентнісний підхід, освіта, професійна компетентність.

Tryhub I.I.

EXPERTS' PROFESSIONAL COMPETENCE IN EDUCATION

The author of the article gives the definitions of such concepts as "competence", "professional competence", "competence-based approach in education"; analyzes foreign expert's competence model in development of education system; groups the expert's competences in the development of the education system; defines general requirements applicable to the professional competence of the expert in the field of education: personal qualities of the expert, communicative competence, methodological and methodical literacy, professional training of the expert, and practical experience.

Key words: expert in the field of education, competence, competence-based approach, education, professional competence.

Тригуб И.И.

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ ЭКСПЕРТОВ В ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАНИЯ

Автором статьи приведены определения понятий: «компетентность», «профессиональная компетентность», «компетентностный подход в обучении»; проанализировано зарубежную модель компетентности специалиста по вопросам развития системы образования; сгруппированы компетентности специалиста по вопросам развития системы образования; определены общие требования, предъявляемые к профессиональной компетентности эксперта в сфере образования: личные качества эксперта, коммуникативная компетентность, методологическая и методическая грамотность, профессиональная подготовка эксперта, практический опыт.

Ключевые слова: эксперт в сфере образования, компетентность, компетентностный подход, образование, профессиональная компетентность.

Істотні зміни, що відбуваються у сучасній системі освіти, актуалізують перехід від предметно-знаннєвої парадигми освіти до особистісно орієнтованої, розвивальної, що включає компетентнісний підхід, індивідуальне, проектне, проблемно-ситуаційне, дистанційне навчання, інформаційні технології тощо.

Освіта в Україні наразі переживає період активного розвитку і модернізації, що потребує від неї забезпечення комплексного вирішення широкого кола проблем та залучення досвіду і досягнень різних галузей наукового знання: філософії, економіки, педагогіки, психології,

соціології, культурології, теорії управління, політики та освітології — наукового напряму інтегрованого пізнання сфери освіти (Огнев'юк В.О., Сисоева С.О., 2012). Саме освітологія, на думку її розробників, здатна вирішити більшість нагальних питань шляхом впровадження професійної підготовки нових фахівців — експертів у галузі освіти, — об'єктом діяльності яких має стати безпосередньо експертиза, консультування та забезпечення якості галузі освіти.

Все більшої актуальності набуває проблема формування професійної компетентності фахівця, який володітиме методами ефективного

консультування й експертизи. Відповідно, питання професійної підготовки експерта у галузі освіти стає все важливішим для української системи освіти.

Проблеми формування професійної компетентності досліджували у своїх працях такі українські вчені, як Н. Бібік, Л. Коваль, С. Мартиненко, В. Огнев'юк, О. Савченко, С. Сисоєва, Л. Хоружа. За кордоном, зокрема у Росії, різні аспекти формування професійної компетентності вивчають І. Зимня, Н. Кузьміна, А. Маркова, О. Пометун, С. Раков, А. Хуторской та ін.

Однак питання формування професійної компетентності нових фахівців у галузі освіти залишається недостатньо вивченим. Відтак, **мету статті** вбачаємо у дослідженні професійної компетентності експертів у галузі освіти.

Аналізуючи підходи до визначення професійної компетентності у сучасній педагогічній літературі, зупинимось на трактуванні категорії «професійна компетентність» Р. Гуревичем. Він визначає «професійну компетентність» як властивість особистості, що виявляється у її відношенні до професійної діяльності; як єдність теоретичної та практичної готовності фахівця до здійснення професійної діяльності; як сукупність професійних знань, умінь, навичок, способів і прийомів їх реалізації в діяльності, спілкуванні, розвитку особистості (Гуревич Р.С., 2014, с. 139).

Компетентнісному підходові у навчанні властиве акцентування спрямованості освітнього процесу на формування та розвиток базових і предметних компетентностей особистості, результатом якого має стати формування загальної компетентності людини як сукупності ключових компетентностей — ціннісно-сміслової, загальнокультурної, навчально-пізнавальної, інформаційної, комунікативної, соціально-трудової та особистого самовдосконалення (Хуторской А.В., 2003). На нашу думку, зазначені освітні компетентності необхідні для професійної діяльності всіх фахівців сфери освіти, а особливо — експертів у галузі освіти.

Компетентнісний підхід до навчання вимагає певної послідовності у вивченні навчальних дисциплін. Так, перший блок навчальних дисциплін має орієнтуватися на розвиток у студентів ключових компетентностей майбутньої професійної діяльності; другий блок навчальних дисциплін зорієнтовано на «занурення» студента у професійні завдання, насамперед, — на засвоєння способів їх розв'язання, що, власне, і сприяє становленню базової компетентності студентів на основі сформованих ключових компетентностей; третій блок навчальних дисциплін забезпечує формування спеціальної компетентності майбутніх фахівців на основі базової компетентності (Марцева Л.А., 2014, с. 19).

Основною характеристикою експертів у галузі освіти науковці називають саме їхню компетентність — динамічну комбінацію знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особистості успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Розкриємо детальніше зміст професійної компетентності експертів у галузі освіти. Так, експерти у галузі освіти, які є професіоналами в певній галузі, насамперед повинні оволодіти професійною компетентністю, базовими та спеціальними компетентностями, що забезпечать їм (за одночасного збереження своєї спеціалізації) можливість виступати у ролі експертів, консультантів, аналітиків, розробників з широкого кола взаємопов'язаних аспектів і напрямків інноваційного розвитку освіти (Чечель І.Д., 2012). Компетентність експерта визначається як його теоретичними, методологічними знаннями у сфері розвитку освіти, освітнього процесу (вони є підставою міри розуміння ним того, що відбувається, а також того, що лежить в основі його експертних оцінок), так і чітким уявленням усіх операцій у такому процесі, як експертне оцінювання. Для того, щоб зробити компетентні експертні висновки, фахівцю необхідно: розумітися на сучасних тенденціях розвитку освіти, добре знати ситуацію у своєму регіоні; бути об'єктивним під час аналізу і оцінки явищ у галузі освіти; уміти працювати в команді, мати відповідні комунікативні навички, здатність до спільної творчості.

У результаті професійної підготовки експертів у галузі освіти та їх відбору до професійної діяльності, важливо мати на увазі і глибоко усвідомлювати особливості методів оцінки компетентності обраних фахівців шляхом: 1) взаємних рекомендацій; 2) самооцінки; 3) оцінки аргументованості; 4) анкетних даних (Проведення досліджень, 2011, с. 95–96). Кожен із цих методів дозволить визначити (розрахувати) відповідні коефіцієнти, на основі яких, у кінцевому підсумку, здійснюється комплексна оцінка компетентності кожного з експертів.

Дослідниками розроблено модель компетентності фахівця з питань розвитку системи освіти, яка складається з 3 груп компетентностей: ключових, загальних і спеціалізованих (див. *рис. 1*; Рекомендації, 2011, с. 18).

Бачимо, що модель побудована з урахуванням послідовності у вивченні навчальних дисциплін, характерних для компетентнісного підходу до навчання. Теоретичний аналіз запропонованої моделі компетентності фахівця з питань розвитку системи освіти дає можливість згрупувати компетентності, якими мають володіти експерти у галузі освіти, за трьома провідними групами компетентностей. Розкриємо їх зміст.

Рис. 1. Модель компетентності фахівця з питань розвитку системи освіти

Бачимо, що модель побудована з урахуванням послідовності у вивченні навчальних дисциплін, характерних для компетентнісного підходу до навчання. Теоретичний аналіз запропонованої моделі компетентності фахівця з питань розвитку системи освіти дає можливість згрупувати компетентності, якими мають володіти експерти у галузі освіти, за трьома провідними групами компетентностей. Розкриємо їх зміст.

Ключові компетентності (Рекомендації, 2011, с. 18):

- здатність до аналізу, організації та планування в галузі управління розвитком системи освіти;
- володіння технологіями управління людськими ресурсами;
- уміння знаходити і приймати організаційні управлінські рішення;
- здатність керувати в кризових ситуаціях;
- уміння і готовність формувати команду для вирішення поставлених завдань: уміння розподіляти функції, повноваження і відповідальність між виконавцями; уміння розробляти системи стратегічного, поточного та оперативного контролю; володіння принципами і сучасними методами управління операціями в різних сферах діяльності.

Загальні компетентності (Рекомендації, 2011, с. 18):

- уміння встановлювати і підтримувати відносини з колегами і підлеглими, говорити з людьми їхньою мовою;
- особистісні властивості: уміння охоплювати суть справи інтуїтивно і швидко, виділяючи істотні сторони ситуації; схильність до навчання і відкритість новому; уміння виділяти цілі і бачити зв'язки між його частинами; уміння приймати точні рішення, виходячи з реальних

обставин; здатність інтуїтивно приймати адекватне рішення в умовах дефіциту інформації і часу; здатність бути незалежним від соціальних стандартів і від страху оцінки; здатність жити сьогоднішнім і рухатися вперед; здатність йти на виправданий ризик і діяти в критичних ситуаціях; здатність самостійно приймати рішення, утримувати свою увагу на пріоритетних цілях; здатність брати на себе відповідальність, зберігаючи присутність волі та духу; здатність покладатися на інших людей і делегувати повноваження; здатність приймати допомогу; терпимість до людських обмежень; здатність приймати природну швидкість виконання проєктів, зміни у своїй команді і в собі самому.

Спеціалізовані компетентності (Рекомендації, 2011, с. 18):

- здатність використовувати знання методів і теорій гуманітарних, соціальних та економічних наук під час здійснення експертних робіт;
- володіння методами і спеціалізованими засобами для аналітичної роботи і наукових досліджень;
- володіння методикою аналізу економіки громадського сектору, макроекономічними підходами до пояснення функцій і діяльності держави;
- володіння методами та інструментальними засобами, що сприяють інтенсифікації пізнавальної діяльності;
- здатність здійснювати верифікацію і структурування інформації, одержуваної з різних джерел;
- уміння використовувати інформаційні технології для вирішення різних дослідницьких та адміністративних завдань;
- здатність критично оцінювати інформацію і конструктивно приймати рішення на основі аналізу та синтезу;

— володіння навичками використання інструментів економічної політики;

— уміння виробляти рішення, що враховують правову та нормативну базу;

— розуміння сучасних тенденцій розвитку політичних процесів у світі, світовій економіці та глобалізації, зорієнтованість у питаннях міжнародної конкуренції;

— володіння сучасними методами діагностики, аналізу і вирішення проблем у галузі розвитку системи освіти, а також методами прийняття рішень та їх реалізації на практиці;

— уміння систематизувати і узагальнювати інформацію, готувати пропозиції щодо вдосконалення управління розвитком системи освіти;

— здатність висувати інноваційні ідеї та нестандартні підходи до їх реалізації;

— здатність до кооперації в рамках міждисциплінарних проектів та роботи в суміжних сферах.

Таким чином, професійно компетентний експерт у галузі освіти повинен володіти широким спектром професійних компетентностей, для повноцінної реалізації свого потенціалу в таких напрямках діяльності, як інформаційно-аналітичний, дослідницький, проектувальний і педагогічний. Не варто забувати, що для педагогічної діяльності, особливе значення має формування психолого-педагогічної, комунікативної, соціальної, діагностичної, проєктивної, дидактичної, методичної, дослідницької компетентностей (Никитина Л.А., 2007).

Також необхідно зазначити, що деякі дослідники поділяють загальні вимоги, які висуваються до професійної компетентності експерта у галузі освіти, на 5 умовних груп (Іванов Д.А., 2008):

1. *Особисті якості експерта*: особистісна зрілість; порядність, моральна зрілість; креативність та евристичність, готовність до нових відкриттів і роботи в нових для себе ситуаціях; толерантність; здатність до децентралізації, до бачення ситуації з різних точок зору; спостережливість; інтуїція,

«чуття» гуманітарних проблем; тактовність, делікатність; незалежність, принциповість, здатність не піддаватись тиску інших людей і груп.

2. *Комунікативна компетентність*: повага та уважність до співрозмовника; здатність налагоджувати контакти; здатність слухати і чути; емпатія; мистецтво допомогти співрозмовнику висловити свою думку; здатність адекватно виражати власну позицію; комунікативна гнучкість і конструктивність; здатність працювати «в команді».

3. *Методологічна та методична грамотність*: знання методології експертування; розуміння специфіки гуманітарної парадигми; володіння основними методами гуманітарного пізнання, готовність до їх адекватного застосування; здатність обирати, модифікувати і розвивати методи дослідження з врахуванням конкретних задач та умов експертизи.

4. *Професійна підготовка експерта*: відповідна фахова освіта; знання актуальної педагогічної реальності, основних сучасних підходів, тенденцій, інновацій у сфері освіти; психологічна грамотність; знання основних підходів до експертизи в освіті і практики їх застосування; знання правових основ проведення експертизи в освіті.

5. *Практичний досвід*: досвід роботи у сфері освіти, досвід проведення реальних психолого-педагогічних досліджень, застосування гуманітарних методів; досвід участі в експертизах гуманітарної сфери.

Отже, в основу організації програм навчання для професійної підготовки експертів у галузі освіти, безумовно, має покладатися компетентнісний підхід. Компетентність є інтегративною характеристикою особистості, вираженою в здатності людини здійснювати конкретну професійну діяльність у рамках прийнятих стандартів.

Питання створення української моделі професійної компетентності експертів у галузі освіти стане наріжним у наших подальших наукових розвідках.

ДЖЕРЕЛА

1. Гуревич Р.С. Компетентнісний підхід у професійно-педагогічній освіті / Р.С. Гуревич // Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: матеріали методол. семінару 3 квіт. 2014 р., м. Київ: [у 2 ч.]. Ч. 2 / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), О.І. Ляшенко (заст. голови) та ін.]. — К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 — 292 с. — С. 137–142.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014; №1556-VII [Текст] / М-во оборони України, ХУПС ім. І. Кожедуба. — Х., 2014. — 95 с.
3. Іванов Д.А. Експертиза в освіті: учеб. пособ. для студ. высших учебных заведений / Д.А. Иванов. — М.: Изд. центр «Академия», 2008. — 336 с.
4. Марцева Л.А. Реалізація компетентнісного підходу в професійній освіті / Л.А. Марцева // Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: матеріали методол. семінару 3 квіт. 2014 р., м. Київ: [у 2 ч.]. Ч. 2 / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г. Кремень

(голова), В.І. Луговий (заст. голови), О.І. Ляшенко (заст. голови) та ін.]. — К. : Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 — 292 с. — С. 17–22.

5. Никитина Л.А. Экспертиза как условие становления исследовательской компетентности будущего педагога / Л.А. Никитина // Экспертиза образовательных инноваций / Под ред. Г. Н. Прозументовой. — Томск : Томский государственный университет, 2007. — 156 с. — С. 115–122.

6. Огнев'юк В. Освітологія — науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. Огнев'юк, С. Сисоєва // Рідна школа : щомісяч. науково-пед. журн. — 2012. — № 4/5. — С. 44–51.

7. Проведение исследований по выявлению актуальных направлений подготовки ведущих консультантов по вопросам образования (к Отчету по исполнению Государственного контракта № 03.р.20.11.0026 от 12.08.2011) [Электронный ресурс] // Министерство образования и науки РФ, Международный институт менеджмента ЛИНК. — Том № 1.3. — 223 с. — Режим доступа : <http://www.ou-link.ru/projects/files/research.doc>

8. Рекомендации по организации, методическому сопровождению и системе оценивания результатов освоения программы обучения специалистов по вопросам развития системы образования [Электронный ресурс] // Министерство образования и науки РФ, Международный институт менеджмента ЛИНК. — М., 2011. — 37 с. — Режим доступа : <http://pandiaweb.ru/text/77/391/77173.php>

9. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированного образования / А.В. Хуторской // Народное образование. — 2003. № 2. — С. 58–64.

10. Чечель И.Д. Эксперт-консультант по вопросам образования: особенности подготовки и направления деятельности [Электронный ресурс] // Сетевой научно-методический журнал «Управление образованием: теория и практика». — Режим доступа : <http://iuorao.ru/20120930/222-2012-10-02-08-55-39>

REFERENCES

1. Hurevych R.S. Kompetentnisnyi pidkhd u profesiyno-pedahohichniy osviti / R.S. Hurevych // Kompetentnisnyi pidkhd v osviti: teoretychni zasady i praktyka realizatsii: materialy metodol. seminaru 3 kvit. 2014 r., m.Kyiv: [u 2 ch.]. Ch.2 / Nats. akad. ped. nauk Ukrainy; [redkol.: V.H. Kremen (holova), V.I. Luhovyi (zast. holovy), O.I. Liashenko (zast. holovy) ta in.] — K. : In-t obdarovanoi dytyny NAPN Ukrainy, 2014 — 292 s. — S. 137–142.

2. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» vid 01.07.2014 #1556-VII [Tekst] / M-vo oborony Ukrainy, KhUPS im. I. Kozheduba. — Kh., 2014. — 95 s.

3. Ivanov D.A. Ekspertiza v obrazovanii: ucheb. posob. dlya stud. vysshikh uchebnykh zavedeniy / D.A. Ivanov. — M. : Izd. tsentr «Akademiya», 2008. — 336 s.

4. Martseva L.A. Realizatsiia kompetentnisnogo pidkhdou v profesiinny osviti / L.A. Martseva // Kompetentnisnyi pidkhd v osviti: teoretychni zasady i praktyka realizatsii: materialy metodol. seminaru 3 kvit. 2014 r., m.Kyiv: [u 2 ch.]. Ch. 2 / Nats. akad. ped. nauk Ukrainy; [redkol. : V. H. Kremen (holova), V.I. Luhovyi (zast. holovy), O.I. Liashenko (zast. holovy) ta in.] — K. : In-t obdarovanoi dytyny NAPN Ukrainy, 2014 — 292 s. — S. 17–22.

5. Nikitina L.A. Ekspertiza kak usloviye stanovleniya issledovatel'skoy kompetentnosti budushchego pedagoga / L.A. Nikitina // Ekspertiza obrazovatelnykh innovatsiy / Pod red. G.N. Prozumentovoy. — Tomsk: Tomskiy gosudarstvennyi universitet, 2007. — 156 s. — s. 115–122.

6. Ogneviuk V., Sysoieva S. Osvitlohiiia — naukovyi napriam intehrovanoho doslidzhennia sfery osvity / V. Ogneviuk, S. Sysoieva // Ridna shkola: shchomisiach. naukovy-ped. zhurn. — 2012. — № 4/5. — S. 44–51.

7. Provedenie issledovaniy po vyyavleniyu aktualnykh napravleniy podgotovki vedushchikh konsultantov po voprosam obrazovaniya (k Otchetu po ispolneniyu Gosudarstvennogo kontrakta # 03.r.20.11.0026 ot 12.08.2011) // Ministerstvo obrazovaniya i nauki RF, Mezhdunarodnyy institut menedzhmenta LINK. — Tom № 1.3. — 223 s. — [Elektronnyy resurs]. — Rezhim dostupa : <http://www.ou-link.ru/projects/files/research.doc>

8. Rekomendatsii po organizatsii, metodicheskomu soprovozhdeniyu i sisteme otsenivaniya rezultatov osvoeniya programmy obucheniya spetsialistov po voprosam razvitiya sistemy obrazovaniya // Ministerstvo obrazovaniya i nauki RF, Mezhdunarodnyy institut menedzhmenta LINK, Moskva 2011. — 37 s. — [Elektronnyy resurs]. — Rezhim dostupa : <http://pandiaweb.ru/text/77/391/77173.php>

9. Hutorskoy A.V. Klyucheveye kompetentsii kak komponent lichnostno-orientirovannogo obrazovaniya / A.V. Hutorskoy // Narodnoye obrazovaniye. — 2003. — № 2. — S. 58–64.

10. Chechel I.D. Ekspert-konsultant po voprosam obrazovaniya: osobennosti podgotovki i napravleniya deyatel'nosti // Setevoy nauchno-metodicheskyy zhurnal «Upravleniye obrazovaniyem: teoriya i praktika». — [Elektronnyy resurs]. — Rezhim dostupa : <http://iuorao.ru/20120930/222-2012-10-02-08-55-39>

Рецензент — доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України С.О. Сисоєва
Прийнято до друку — кандидат педагогічних наук, доцент Н.О. Терентьєва